

Hoe te werk met bomen in geval van storm?

Boomeigenaar heeft waarschuwingsplicht voor eventuele schade door storm, ook tijdens werkzaamheden

Deze winter is er weer een fiks aantal bomen omgewaaid in stormachtig weer. Er is alles aan gelegen dit te voorkomen. Gevaarzettende bomen pak je tijdig aan. Het liefst met behulp van een bedrijf dat van wanten weet. Maar wat als een storm je overvalt tijdens het zagen? Of wanneer storm zelfs zagen onmogelijk maakt?

Auteur: Mr Kitty Goudzwaard

Storm kan het werken met bomen zeer gevaarlijk maken. Wie is aansprakelijk als daarbij iets mis gaat? Maakt het eigenlijk uit wie je inhuurt? Mag dat een houthakker zijn die je uit het advertentie-schap bij de supermarkt haalt of van marktplaats.nl, of moet dat een professionele boomverzorger zijn? Twee rechterlijke uitspraken die gaan over werken met storm bij bomen en de verplichting tot waarschuwen.

Gouden landrover: Bomenkap tijdens storm

Hof 's-Hertogenbosch 7 mei 2013: een boomeigenaar heeft een terrein dat grenst aan Landal Greenparks. Hij komt in contact met twee houthakkers die voor €1.100 plus houtopbrengst, willen kappen. Tijdens de kap valt een populier op een bij buurman Landal geparkeerde goudkleurige landrover. De houthakkers noch de boomeigenaar hadden Landal of de eigenaar van auto gewaarschuwd voor de kap.

De houthakker had via een kaartje in supermarkt bekend gemaakt dat hij kachelhout zocht. De boomeigenaar is vermoedelijk zo met hem in contact gekomen. Samen met zijn maat had hij in de vier afgelopen jaren al zo'n vijftien dikke bomen gekapt. Voorafgaand aan de kap inspecteert de houtakker de bomen. Voor de start van de werkzaamheden vraagt boomeigenaar de houthakkers, of het niet te hard waait. Bij aanvang van de kap was de windkracht normaal. Dat veranderde echter tijdens het inzagen. Men kon toen niet meer stoppen met werkzaamheden. Tijdens het omvallen komt er een enorme windvlaag en valt de boom over de haag richting Landal. En raakt daarbij drie geparkeerde auto's. De verzekering heeft beide houthakkers en de boomeigenaar vervolgens aangeschreven voor de totale schade van € 47.472,48. De houthakkers roepen hun WA-verzekeraar op hen te vrijwaren in deze kwestie. De verzekering schikt vervolgens met de houthakkers. Uiteindelijk wordt de verdeling op de boomeigenaar van € 16.921,14 aan de rechtbank voorgelegd.

Vervolgens wordt hoger beroep ingesteld bij het Hof. Die stelt vast dat de houthakkers geen maatregelen hebben genomen tot waarschuwing of tot voorkoming van schade. De boomeigenaar heeft echter ook geen maatregelen genomen. De verzekeraar verwijt de boomeigenaar dat hij geen ervaren deskundigen heeft ingeschakeld. Daarmee heeft hij het risico genomen dat er iets mis kon gaan. Hij is voor een goedkope kap gegaan in plaats van een veilige, aldus de verzekeraar.

Onzorgvuldig handelen?

Het Hof vindt ten eerste dat de boomeigenaar echter niet onzorgvuldig handelde door de houthakkers in te huren. Dat zou anders zijn als hij tijdens het verstrekken van de opdracht wist of kon weten dat de houthakkers niet deskundig waren. De houthakkers hadden echter aangegeven zeer deskundig te zijn en hadden ook de juiste materialen bij zich. Nergens blijkt dat de boomeigenaar kon weten dat de houthakkers niet in staat waren de boom zonder ongelukken om te zagen.

Maar Het Hof stelt wel vast dat de boomeigenaar en houthakkers wisten dat het waaide. Dit blijkt ook uit de verklaring van de boomeigenaar gezien zijn vraag aan de houthakkers of het niet te hard waaide. Het Hof vindt dat daarom een waarschuwingsplicht bij de boomeigenaar lag. Weliswaar geeft de boomeigenaar aan dat de houthakkers de burens zouden waarschuwen, toch is dat een onderlinge afspraak tussen de houthakkers en boomeigenaar. En deze afspraak staat los van de waarschuwingsplicht die de boomeigenaar naar zijn burens had.

De boomeigenaar stelt dat hij de bezoekers van Landal niet had kunnen waarschuwen, omdat hij de dag van kap niet kende. Ondanks dat waarschuwen een hele operatie zou zijn, oordeelt het Hof dat dit de boomeigenaar niet ontslaat van zijn waarschuwingsplicht. Als een persoon een situatie in het leven roept die voor anderen bij niet-inachtneming van de vereiste oplettendheid en voorzichtigheid gevaarlijk is, dan dient hij hiermee rekening te houden. Hij moet dus rekening houden met de voorbijganger die loopt te dromen of gewoon niet oplet waar hij loopt. Daarbij moet tevens rekening worden gehouden met de kans op een ongeval en de ernst van de gevolgen. De mate van het nemen van veiligheidsmaatregelen mag daar tegen worden afgezet. In dit geval was het nemen van maatregelen echter niet lastig of kostbaar. Ook hadden partijen beter kunnen plannen, zodat er tijd genoeg was geweest om burens te informeren. Nu niemand gewaarschuwd was konden de schadelijgende partijen ook geen onvoorzichtigheid worden verweten. Doordat de werkzaamheden niet zichtbaar waren vanaf de parkeerplaats, konden bezoekers ook niet zien dat er een gevaar was.

Professionaliteit

Het Hof vindt het inhuren van personen waarvan de professionaliteit niet vast staat niet onzorgvul-

dig. Toch maakt het feit dat zij geen professionele boomverzorgers waren, de verantwoordelijkheid van de boomeigenaar om te waarschuwen des te groter. Hij had in dit geval zelf de verantwoordelijkheid, over alles wat met het omzagen te maken had. Nu het gevaar waar hij voor had moeten waarschuwen zich heeft voorgedaan, is het oorzakelijk verband tussen het ontbreken van waarschuwingen en de schade aangenomen. De boomeigenaar is voor het gehele schadebedrag aansprakelijk.

De verzekering heeft echter al een deel verhaald op de houthakkers in het kader van de getroffen schikking. Dit is volgens het Hof echter geen reden het vonnis te vernietigen. Indien de boomeigenaar en houthakkers allen voor dezelfde schade aansprakelijk zouden zijn gesteld, gaat het namelijk om een hoofdelijke aansprakelijkheid.

Roodwit lint: Boom niet kappen tijdens storm

Maar wie is verantwoordelijk voor het waarschuwen als een boom omwaait die door storm niet gekapt kan worden? Uitspraak Rechtbank Den Haag 25 februari 2013: Een gemeenteboom is tijdens een storm omgewaaid en tegen een lantaarnpaal over een fietspad komen te hangen. De bevelhebber van de brandweer vindt het tijdens de storm te gevaarlijk om de boom te verwijderen. Een deel van het fietspad wordt daarom afgezet doormiddel van een roodwit lint met de tekst 'Politie Haaglanden verboden toegang'. Vijf uur later komt een scooterrijder ten val. Het lint was losgeraakt en de berijder was met 45 km per uur tegen de over de weg hangende boom gereden. Hij loopt blijvend letsel op. Gemeente, brandweer en politie worden door hem aansprakelijk gesteld. Hij stelt ten eerste de gemeente aansprakelijk omdat de weg niet aan de eisen van een weg voldeed. De boom was volgens hem niet goed onderhouden en gesitueerd. Het slachtoffer stelt vervolgens ook de brandweer en politie aansprakelijk voor het onvoldoende actie ondernemen. Men had volgens hem afzettingshekken moeten plaatsen of de weg continue moeten bewaken. In ieder geval had men regelmatig moeten controleren of het lint nog aanwezig was.

De gemeente stelt dat zij pas na het ongeval door de politie op de hoogte is gesteld van de gevaarlijke situatie. Op hun calamiteitendienst is geen melding binnengekomen. De gemeente wist vlak voorafgaand aan het ongeval dus niet

dat de boom gevaarlijk was. En is volgens de rechtbank dus niet aansprakelijk voor een gebrek aan de weg. Het slachtoffer stelt dat de gemeente de boom slecht heeft onderhouden en dat de boom door zijn standplaats gemakkelijk heeft kunnen omvallen. De boombeheerder verklaart echter dat de bomen met regelmaat worden gesnoeid en de bomen in de straat een specifieke aandacht kregen omdat er verkeer vlak langs rijdt. De eiser onderbouwt vervolgens niet waarin de gemeente is tekortgeschoten. Gemeente heeft volgens de rechtbank niet gehandeld in strijd met haar zorgplicht.

'Bij gevaarlijke situaties rond bomenkap is mogelijk de boomeigenaar/opdrachtgever de uiteindelijk verantwoordelijke partij als het om waarschuwen gaat'

De brandweer kan volgens de rechter niet aansprakelijk worden gehouden dat de afzetting niet goed was. Want daar had de politie zorg voor gedragen. Ook had de politie de taak gehad om te zorgen voor controle van de afzetting. Daar kon de brandweer niet verantwoordelijk voor worden gehouden.

Waarschuwen, maar geen verplichting tot verdergaande maatregelen

Volgens de rechtbank had de politie terdege moeten waarschuwen voor de omgevallen boom. Maar de politie had geen meer verdergaande maatregelen dienen te treffen. De reden is ten eerste dat de boom niet over een autoweg hing, maar over een overzichtelijk fietspad, zodat de kans op een ongeval gering was. Het pad was recht en de boom was vanaf ruime afstand zichtbaar. Ten tweede waren de waarschuwingen alleen van belang gedurende de tijd dat het donker was. Daarbij is van belang dat de verlichting in werking was. De derde reden dat de politie geen verdergaande maatregelen diende te treffen, was dat er tijdens de donkere uren weinig verkeer zou zijn. Bovendien moeten tijdens storm weggebruikers voorzichtig zijn. Men mag verwachten dat er takken op de dag weg zouden kunnen liggen. Als laatste reden oordeelt de rechtbank dat de politie door de storm beperkt

was in haar mogelijkheden tot maatregelen. Dit alles maakt dat de politie mocht volstaan met waarschuwingen. Dat deze zijn losgeraakt is niet de schuld van de politie. Dranghekken e.d. waren in de nachtelijke uren niet voorhanden. Nu brandweer en politie niet aansprakelijk zijn, hoeft ook niet beoordeeld te worden of de gemeente aansprakelijk was voor hun handelen.

Omgevingsvergunning: Boom niet kappen voorafgaand aan storm

In de praktijk zie ik dat particulieren vaak een stuk minder op de hoogte zijn van alle in's en outs van kap van bomen. Men vraagt bij 'noodkapbomen' bijvoorbeeld keurig een omgevingsvergunning voor vellen aan, indien de boom onder het gemeentelijk kapverbod valt. De boomeigenaar weet dan niet dat noodkapbomen per direct geveld moeten kunnen worden. Hij kent de gemeentelijke noodkapprocedure niet en wacht rustig de verlening van de (normale) omgevingsvergunning af. In veel gemeente is noodkap echter mogelijk met een omgevingsvergunning met directe werking. Of door middel van 'toestemming' van de burgemeester of college. Soms vallen noodkapbomen zelfs helemaal niet onder een kapverbod. Licht een gemeente hem echter niet in over de mogelijkheden tot noodkap, dan staat een gevaarlijke boom een fiks aantal maanden op een storm te wachten. En dat kan zeer ernstige gevolgen hebben. Valt de boom tijdens dat afwachten om, dan is de boomeigenaar mogelijk aansprakelijk voor de schade. Mijn pleidooi: gemeenten licht burgers in over wat noodkap is en over de mogelijkheden tot kap met of mogelijk zonder omgevingsvergunning.

Stuur of twitter dit artikel door!
Scan of ga naar:

<http://www.boomzorg.nl/artikel.asp?id=19-4402>

Conclusie

Bij gevaarlijke situaties rond bomenkap is mogelijk de boomeigenaar/opdrachtgever de uiteindelijk verantwoordelijke partij als het om waarschuwen gaat. Ook als vellen door een andere partij wordt uitgevoerd. Dit telt zwaarder indien de houthakker minder deskundig is. Vooral als het waarschuwen gemakkelijk te realiseren is, zal de rechter dit zwaarder aanrekenen. Kan een gemeentelijke gevaarlijke boom niet gekapt worden tijdens zwaar weer, dan moet ook terdege gewaarschuwd worden. De rechter houdt dan echter wel rekening met de zware omstandigheden en verwacht van weggebruikers dat zij dit ook doen. Particulieren kennen vaak de procedure rond noodkap niet. Gemeenten dienen hier voorlichting over te geven om te voorkomen dat noodkapbomen ongewild gevaarzettend te lang blijven staan.

De auteur mr. A.V.K. (Kitty) Goudzwaard is werkzaam als boomjurist bij Cobra Groenjuristen. Cobra Groenjuristen is onderdeel van www.cobra-adviseurs.nl. Lezers kunnen vragen stellen over dit artikel via k.goudzwaard@cobragroenjuristen.nl